

Kielitaito ja kotoutuminen on jokaisen oppilaan oikeus

Maahanmuuttajina saapuvien lasten ja nuorten opinpolun alkua kannattaa tukea, jotta he pystyvät opinnoissaan parhaimpaansa ja lopulta työllistyvät Suomessa. Koulupolun alkuun tarvitaan kielellistä tukea ja perusopetukseen valmistavaa opetusta.

Valmistavan opetuksen järjestäminen on kunnalle vielä nykyään vapaaehtoista. Onneksi moni kunta tarjoaa kuitenkin vuoden oppimäärää vastaavaa opetusta maahanmuuttotaustaisille oppilaille, joiden suomen tai ruotsin kielen taito ja muut valmiudet eivät vielä riitä opiskelemiseen esi- tai perusopetuksen ryhmässä.

Perusopetuslakia on muutettava niin, että kunnille säädetään velvoite järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta sitä tarvitseville. Samalla pitää säätää opetuksen ryhmäkoosta.

Suurimmissa valmistavan opetuksen ryhmissä voi tätä nykyä olla jopa 20 oppilasta. Oikeuskansleri määritteli jo vuonna 2015 valmistavan opetuksen sopivaksi ryhmäkooksi enintään kymmenen oppilasta ja Opetushallitus suosittelee samaa.

Oppilaalla pitäisi olla oikeus saada kielellistä tukea oppimiseensa myös valmistavan opetuksen jälkeen. Tämä voisi tapahtua tuettuna opetuksena, jossa oppijan tukena olisi tähän erikseen resursoitu opettaja eri oppiaineiden tunneilla.

Perusopetukseen valmistavan luokan opettajan kelpoisuusvaatimuksista ei ole säännöksiä, eikä työhön ole vielä erikoistavaa opettajankoulutusta. Opettajalla pitäisi olla perustiedot kielen oppimisprosesseista ja monikielisyydestä, erityispedagogista osaamista sekä kieli- ja kulttuuritietoisuuteen liittyviä opintoja.

Valmistavan opetuksen opettajan kelpoisuudesta on säädettävä asetuksella ja täydentäviä opintoja pitää tarjota valtakunnallisesti.

Jos vastasaapunut oppilas jää koulupolun alussa ilman riittävää tukea, se näkyy usein pitkittyneenä tuen tarpeena myöhemmissä opinnoissa. On tärkeää myös tukea maahanmuuttajaoppilaan vertaissuhteiden muodostumista ikätovereihin valmistavan opetuksen ulkopuolella. Riittävä alkuvaiheen tuki auttaa yksilöä eteenpäin ja edistää koulutuksen toteutumista sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.

Jenni Alisaari
Heidi Naukkarinen
Anne Tiermas
Suomenopettajat ry

Päivi Lyhykäinen
Opetusalan Ammattijärjestö OAJ